

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
декан соціально-гуманітарного факультету

Оксана ГОМОТЮК
_____ 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
проректор з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ
_____ 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
директор ННІНОТ

Святослав ПИТЕЛЬ
_____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «ПЕДАГОГІЧНА КОМПАРАТИВІСТИКА»

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність – 012 Дошкільна освіта. Інклюзивна освіта

Освітньо-професійна програма – «Дошкільна освіта. Інклюзивна освіта»

кафедра освітології і педагогіки

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год)	Практ. (год)	ІРС (год)	Тренінг (год)	СРС (год)	Разом (год)	Екзамен
Денна	1	2	32	14	5	6	93	150	2
Заочна	1	2	8	4	-	-	138	150	2

Тернопіль – 2024

Робочу програму склали д.п.н., проф., професор кафедри освітології і педагогіки Володимир ЧАЙКА та д-р (PhD) освітніх, педагогічних наук, доцент кафедри освітології і педагогіки Ганна ЗВАРИЧ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри освітології і педагогіки (протокол № 3 від 26 вересня 2024 р.).

**В. о. завідувача кафедри,
д.пед.н., проф.**

Володимир ЧАЙКА

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 012 «Дошкільна освіта» (протокол № 2 від 26 вересня 2024 р.).

**Голова групи забезпечення
спеціальності, д.пед.н., проф.**

Володимир ЧАЙКА

**Гарант освітньої програми,
д.пед.н., проф.
кафедри освітології педагогіки**

Володимир ЧАЙКА

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Педагогічна компаративістика»

1. Опис програми

Дисципліна – «Педагогічна компаративістика»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань: 01«Освіта/педагогіка»	Статус дисципліни – Вибіркова Мова навчання – українська
Кількість залікових модулів – 2	Спеціальність: 013 «Дошкільна освіта» <i>Освітньо-професійна програма:</i> «Дошкільна освіта. Інклюзивна освіта»	Рік підготовки: Денна – 1 Заочна – 1 Семестр: Денна – 2 Заочна – 2
Кількість змістових модулів – 5	Ступінь вищої освіти – магістр	Лекції: Денна – 32 год Заочна – 8 год Практичні заняття: Денна – 14 год Заочна – 4 год
Загальна кількість годин –150 год		Самостійна робота: Денна – 93 год, Заочна – 138 год Індивідуальна робота - 5 год Тренінг – 6 год
Тижневих годин : – 10 год, з них аудиторних – 4 год		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання вивчення дисципліни.

В умовах розбудови національної системи освіти в Україні та її інтеграції у європейський та світовий простір актуальним є аналіз стану та тенденцій розвитку освіти як в Україні, так і у світі. Лише зіставляючи результати цього аналізу, можна запропонувати напрямки адекватного розв'язання проблем, які виникають, і прогнозувати найбільш вірогідні шляхи розвитку освіти. Педагогічна компаративістика набула актуальності в Україні також у зв'язку з міграцією робочої сили, підвищенням цінності людського капіталу у глобальній економіці знань.

Предметом вивчення курсу є стан, тенденції, закономірності розвитку світового (зарубіжного) педагогічного досвіду та порівняльний аналіз з вітчизняним.

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Метою вивчення навчальної дисципліни є засвоєння здобувачами вищої освіти зазначеної освітньої програми ключових положень і проблематики педагогічної компаративістики, актуальних напрямків змін у змісті, формах, методах виховання і навчання, шляхів підвищення ефективності освіти у розвинених країнах світу та в Україні; формування власної педагогічної позиції щодо освітнього процесу; розвитку досвіду самостійного і творчого аналізу та оцінки соціально-педагогічних явищ і ситуацій; формування педагогічного мислення, професійної самосвідомості.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

В результаті вивчення дисципліни «Педагогічна компаративістика» здобувачі освіти повинні:

- оволодіти поняттєво-категоріальним апаратом педагогічної компаративістики;
- ознайомитися з основою компаративних досліджень, із теорією та практикою педагогічних виховних систем різних країн світу;
- пізнати сутність поняття «методи порівняльно-педагогічних досліджень»;
- знати класифікацію методів порівняльно-педагогічних досліджень;
- оволодіти етапами розвитку порівняльно-педагогічних досліджень, теоретичними концепціями педагогічної компаративістики;
- системно характеризувати систему освіти провідних держав світу кінця XIX – початку XX ст., основні наукові напрями в зарубіжній реформаторській педагогіці кінця XIX – першої половини XX ст.;
- оволодіти специфічними особливостями системи освіти іноземних країн;
- вміти характеризувати педагогічну компаративістику як науку;
- вміти аналізувати методи порівняльно-педагогічних досліджень та етапи розвитку порівняльно-педагогічних досліджень;
- бути здатними розкривати важливість полікультурної освіти у сучасному освітньому просторі, порівнювати систему дошкільної освіти України та закордоння, визначаючи їх сильні та слабкі сторони.

2.3. Передумови для вивчення дисципліни.

Вивчення курсу передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних дисциплін, цілеспрямованої роботи над вивченням науково-педагогічної та методичної літератури, активності під час лекцій та практичних занять, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань.

2.4. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

Процес вивчення дисципліни «Педагогічна компаративістика» спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

ЗК-3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-5. Здатність працювати в команді.

ЗК-8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК-1. Здатність організувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

2.5. Результати навчання.

До результатів вивчення дисципліни «Педагогічна компаративістика» належать такі:

ПРН-1. Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.

ПРН-4. Аналізувати й порівнювати результати педагогічного впливу на індивідуальний розвиток дитини дошкільного віку в різних видах діяльності.

ПРН-9. Застосовувати в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого-педагогічних дисциплін і обирати відповідні технології та методики.

ПРН-13. Орієнтуватися в процесах організації та функціонування системи дошкільної, позашкільної та інклюзивної освіти в Україні та закордоном.

3. Програма дисципліни «Педагогічна компаративістика»

Змістовий модуль 1. Історичні аспекти педагогічної компаративістики

Тема 1. Педагогічна компаративістика як наука

Сутність, об'єкт та предмет педагогічної компаративістики. Функції та завдання педагогічної компаративістики. Зв'язки педагогічної компаративістики з іншими науками.

Література: [2; 3; 5; 6; 8; 14].

Тема 2. Характеристика методів порівняльно-педагогічних досліджень

Сутність порівняльно-педагогічного дослідження, його методологічна основа. Методи порівняльно-педагогічних досліджень: теоретичні, емпіричні, кількісної обробки результатів дослідження.

Література: [2; 3; 5; 6; 8; 14].

Тема 3. Етапи розвитку порівняльно-педагогічних досліджень

Початковий етап розвитку порівняльно-педагогічних досліджень. Елементи педагогічної компаративістики до XIX століття. Перші дослідники педагогічної компаративістики в європейських країнах (В. Кузен, Ж.-М. Бодуен, Е. Дрейфус-Бриссак, В. Фрідель, Ф. Тірш, Л. Штейн, М. Арнолд, М. Седлер, Г. Манн, Г. Бернард, Дж. Рассел, К. Ушинський). Розвиток педагогічної компаративістики в XX столітті.

Література: [2; 3; 5; 6; 8; 9; 14].

Тема 4. Теоретичні концепції педагогічної компаративістики

Традиціоналістські і реформаторські концепції розвитку освіти. Педагогічні погляди Е. Дюркгейма (1857-1917). Ідеї педагогіки неотомізму. Теорії формальної і матеріальної освіти.

Література: [2; 3; 5; 6; 8; 9; 14].

Тема 5. Освіта провідних держав світу кінця XIX – початку XX ст.

Закономірності становлення дошкільних систем в розвинутих країнах Заходу: Англії, Франції, Німеччини, США кінця XIX – початку XX ст.

Література: [2; 3; 5; 6; 8; 9; 14].

Тема 6. Основні наукові напрями в зарубіжній реформаторській педагогіці кінця XIX – першої половини XX ст.

Становлення реформаторської педагогіки: позитивізм (Г. Спенсер), теорія вільного виховання (Г. Шаррельман, П. Лакомб, М. Монтессорі), експериментальна педагогіка (Е. Мейман, Е. Торндайк), педагогіка дії (А. Лай), теорія трудової школи і громадянського виховання (Ж. Бетьє, Г. Гаудінг, Г. Кершенштейнер, К. Вудвурд), теорія нового виховання і нових шкіл (Е. Демолен, Літс, Фер'єр), прагматизм (Дж. Дьюї), функціональна педагогіка (Е. Клапаред), педагогіка культури (В. Дільтей). Розвиток самостійних галузей педагогіки (філософія педагогіки, історія педагогіки, педологія, педагогічна тестологія, соціологія освіти, педагогічна соціологія, урбаністична педагогіка, педагогічна аксеологія і характерологія, школознавство, дитяча, вікова і педагогічна психологія, виправна педагогіка, дефектологія, психогігієна, прикладна психологія).

Література: [2; 3; 5; 6; 8; 9; 13; 14].

Змістовий модуль 2. Компаративістський аналіз систем освіти іноземних країн

Тема 7. Підготовка людини до життя в полікультурному та інформаційному середовищі як основна мета сучасної освіти

Сутність полікультурного та інформаційного середовища життя. Тенденції розвитку сучасної освіти. Гуманітаризація сучасної освіти.

Література: [2; 3; 5; 6; 8; 9; 13; 14].

Тема 8. Система освіти Великої Британії: компаративістський аналіз

Структура та основні стадії здобуття дошкільної освіти в Англії. Типи ЗДО. Характеристика дошкільної освіти у Великій Британії. Порівняння системи дошкільної освіти Великої Британії та України: цілі, зміст, методи і форми навчання.

Література: [4; 5; 6; 10].

Тема 9. Система освіти США: компаративістський аналіз

Характер управління освітою у США. Структура системи освіти США і мережа ЗДО. Заклади дошкільної освіти США та України: порівняльний аналіз цілей, змісту, методів і форм виховання та розвитку дітей.

Література: [4; 5; 6; 15].

Тема 10. Система освіти Німеччини: компаративістський аналіз

Структура освіти Німеччини, її особливості. Типи ЗДО. Особливості педагогічної освіти Німеччини. Заклади дошкільної освіти Німеччини та України: порівняльний аналіз цілей, змісту, методів і форм виховання та розвитку дітей.

Література: [4; 5; 6; 12].

Тема 11. Система освіти Франції: компаративістський аналіз

Система дошкільної освіти Франції. Приватні і державні ЗДО. Етапи системи дошкільної освіти Франції. ЗДО Франції та України: порівняльний аналіз цілей, змісту, методів і форм виховання та розвитку дітей.

Література: [4; 5; 6; 11].

Тема 12. Система освіти Японії: компаративістський аналіз

Структура дошкільної освіти Японії. Заклад дошкільної освіти Японії: особливості функціонування. Педагогічна освіта в Японії. ЗДО Японії та України: порівняльний аналіз цілей, змісту, методів і форм виховання та розвитку дітей.

Література: [4; 5; 6; 1].

4. Структура залікового кредиту дисципліни «Педагогічна компаративістика»

Тематика залікового кредиту	Кількість годин								
	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота		ІРС	Тренінг	Контр. заходи
	Денна	Заочна	Денна	Заочна	Денна	Заочна			
Змістовий модуль 1. Історичні аспекти педагогічної компаративістики									
Тема 1. Педагогічна компаративістика як наука	4	0,5	1	-	6	10	-	-	Опитування
Тема 2. Характеристика методів порівняльно-педагогічних досліджень	4	0,5	1	-	6	10	-	-	Опитування
Тема 3. Етапи розвитку порівняльно-педагогічних досліджень	2	1	1	0,5	6	10	-	2	Опитування
Тема 4. Теоретичні концепції педагогічної компаративістики	2	1	1	0,5	8	12	1		Опитування
Тема 5. Освіта провідних держав світу кінця XIX –	2	0,5	1	0,5	8	12	1		Опитування

початку XX ст.									
Тема 6. Основні наукові напрями в зарубіжній реформаторській педагогіці кінця XIX – першої половини XX ст.	2	0,5	1	0,5	8	12	-		Опитування
Всього за 1 модуль	16	4	6	2	42	66	2	2	
Змістовий модуль 2. Компаративістський аналіз систем освіти іноземних країн									
Тема 7. Підготовка людини до життя в полікультурному та інформаційному середовищі як основна мета сучасної освіти	2	1	1	-	8	12			Опитування
Тема 8. Система освіти Великої Британії: компаративістський аналіз	2	1	1	0,5	8	12	2	4	Опитування
Тема 9. Система освіти США: компаративістський аналіз	4	0,5	2		8	12			Опитування
Тема 10. Система освіти Німеччини: компаративістський аналіз	4	0,5	1	0,5	8	12			Опитування
Тема 11. Система освіти Франції: компаративістський аналіз	2	0,5	1	0,5	9	12			Опитування
Тема 12. Система освіти Японії: компаративістський аналіз	2	0,5	2	0,5	10	12			Опитування
Всього за 2 модуль	16	4	8	2	51	72			2
Всього	32	8	14	4	93	138	5	6	

5. Тематика практичних занять – 14 год

Мета практичних занять:

- ✓ ознайомити здобувачів освіти з історичними аспектами педагогічної компаративістики;
- ✓ вчити здійснювати компаративістський аналіз систем дошкільної освіти іноземних країн.

Змістовий модуль 1. Історичні аспекти педагогічної компаративістики

Практичне заняття 1. (2 год)

Тема 1-2: Педагогічна компаративістика як наука. Характеристика методів порівняльно-педагогічних досліджень

Мета: ознайомлення з сутністю педагогічної компаративістики як науки; оволодіння методами порівняльно-педагогічного дослідження.

Питання для обговорення на семінарі:

1. Сутність, об'єкт та предмет педагогічної компаративістики.
2. Функції та завдання педагогічної компаративістики.
3. Зв'язки педагогічної компаративістики з іншими науками.
4. Сутність порівняльно-педагогічного дослідження.
5. Методологічна основа порівняльно-педагогічного дослідження.
6. Методи порівняльно-педагогічних досліджень: теоретичні, емпіричні, кількісної

обробки результатів дослідження.

Література: [2; 3; 5; 6; 8; 14].

Практичне заняття 2. (2 год)

Тема 3-4: Етапи розвитку порівняльно-педагогічних досліджень. Теоретичні концепції педагогічної компаративістики

Мета: ознайомлення з етапами розвитку порівняльно-педагогічних досліджень; дослідження теоретичних концепцій педагогічної компаративістики.

Питання для обговорення на семінарі:

1. Початковий етап розвитку порівняльно-педагогічних досліджень.
2. Елементи педагогічної компаративістики до XIX століття.
3. Перші дослідники педагогічної компаративістики в європейських країнах (В. Кузен, Ж.-М. Бодуен, Е. Дрейфус-Бриссак, В. Фрідель, Ф. Тірш, Л. Штейн, М. Арнолд, М. Седлер, Г. Манн, Г. Бернгард, Дж. Рассел, К. Ушинський).
4. Розвиток педагогічної компаративістики в XX столітті.
5. Традиціоналістські і реформаторські концепції розвитку освіти.
6. Педагогічні погляди Е. Дюркгейма (1857-1917).
7. Ідеї педагогіки неотомізму.
8. Теорії формальної і матеріальної освіти.

Література: [2; 3; 5; 6; 8; 9; 14].

Практичне заняття 3. (2 год)

Тема 5-6. Освіта провідних держав світу кінця XIX – початку XX ст. Основні наукові напрями в зарубіжній реформаторській педагогіці кінця XIX – першої половини XX ст.

Мета: вивчення специфіки розвитку закладів дошкільної освіти провідних держав світу кінця XIX – початку XX ст.; ознайомлення з основними науковими напрями в зарубіжній реформаторській педагогіці кінця XIX – першої половини XX ст.

Питання для обговорення на семінарі:

1. Закономірності становлення систем ЗДО в розвинутих країнах Заходу.
2. Становлення реформаторської педагогіки: позитивізм (Г. Спенсер), теорія вільного виховання (Г. Шаррельман, П. Лакомб, М. Монтесорі), експериментальна педагогіка (Е. Мейман, Е. Торндайк), педагогіка дії (А. Лай), теорія трудової школи і громадянського виховання (Ж. Бетьє, Г. Гаудінг, Г. Кершенштейнер, К. Вудвурд), теорія нового виховання (Е. Демолен, Літс, Фер'єр), прагматизм (Дж. Дьюї), функціональна педагогіка (Е. Клапаред), педагогіка культури (В. Дільтей).
2. Розвиток самостійних галузей педагогіки (філософія педагогіки, історія педагогіки, педологія, педагогічна тестологія, соціологія освіти, педагогічна соціологія, урбаністична педагогіка, педагогічна аксеологія і характерологія, школознавство, дитяча, вікова і педагогічна психологія, виправна педагогіка, дефектологія, психогігієна, прикладна психологія).

Література: [2; 3; 5; 6; 8; 9; 13; 14].

Змістовий модуль 2. Компаративістський аналіз систем освіти іноземних країн

Практичне заняття 4. (2 год)

Тема 7-8. Підготовка людини до життя в полікультурному та інформаційному середовищі як основна мета сучасної освіти. Система освіти Великої Британії: компаративістський аналіз

Мета: розуміння підготовки людини до життя в полікультурному та інформаційному середовищі як основної мети сучасної освіти; ознайомлення з сучасною системою дошкільної освіти Великої Британії, здійснення її компаративістського аналізу.

Питання для обговорення на семінарі:

1. Сутність полікультурного та інформаційного середовища життя.
2. Тенденції розвитку сучасної дошкільної освіти.

3. Гуманітаризація сучасної дошкільної освіти.
 4. Структура та основні стадії виховання в англійському ЗДО. Типи ЗДО.
 5. Характеристика дошкільної освіти у Великій Британії.
 6. Порівняння системи дошкільної освіти Великої Британії та України: цілі, зміст, методи і форми виховання та розвитку.
- Література: [2; 3; 4; 5; 6; 8; 9; 10; 13; 14].

Практичне заняття 5. (2 год)

Тема 9. Система освіти США: компаративістський аналіз

Мета: вивчення специфіки сучасної системи дошкільної освіти США, здійснення її компаративістського аналізу.

Питання для обговорення на семінарі:

1. Характер управління освітою у США.
2. Структура системи освіти США і мережа ЗДО.
3. Дошкілля США та України: порівняльний аналіз цілей, змісту, методів і форм виховання та розвитку дітей.

Література: [4; 5; 6; 15].

Практичне заняття 6. (2 год)

Тема 10-11. Система дошкільної освіти Німеччини: компаративістський аналіз. Система дошкільної освіти Франції: компаративістський аналіз

Мета: ознайомлення з сучасною системою дошкільної освіти Німеччини, здійснення її компаративістського аналізу; вивчення сучасної системи дошкільної освіти Франції, здійснення її компаративістського аналізу.

Питання для обговорення на семінарі:

1. Структура дошкільної освіти Німеччини, її особливості. Типи ЗДО.
2. Особливості педагогічної освіти Німеччини.
3. ЗДО Німеччини та України: порівняльний аналіз цілей, змісту, методів і форм виховання та розвитку дітей.
4. Система управління ЗДО Франції. Приватні і державні ЗДО.
5. Етапи системи дошкільної освіти Франції.
6. Заклади дошкільної освіти Франції та України: порівняльний аналіз цілей, змісту, методів і форм.

Література: [4; 5; 6; 11; 12].

Практичне заняття 7. (2 год)

Тема 12. Система дошкільної освіти Японії: компаративістський аналіз

Мета: ознайомлення з сучасною системою дошкільної освіти Японії, здійснення її компаративістського аналізу.

Питання для обговорення на семінарі:

1. Структура дошкільної освіти Японії.
2. Заклад дошкільної освіти: особливості організації.
3. Педагогічна освіта в Японії.
4. Заклади дошкільної освіти Японії та України: порівняльний аналіз цілей, змісту, методів і форм виховання та розвитку.

Література: [1; 4; 5; 6].

1. Самостійна робота.

Самостійна робота є основним засобом засвоєння здобувачами навчального матеріалу в позааудиторний час без участі викладача. Обсяг і зміст самостійної роботи визначається робочою програмою та робочим планом в межах встановленого обсягу

годин із навчальної дисципліни, методичними вказівками викладача. Самостійна робота здобувача забезпечується системою навчально-методичних засобів: конспектами лекцій, підручниками, навчальними та методичними посібниками, монографічною літературою і періодикою.

Навчальний матеріал, передбачений навчальним планом для засвоєння здобувачем в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальними матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять. Викладач проводить діагностику якості самостійної роботи здобувача на індивідуальних заняттях (консультаціях). Вони проводяться в позааудиторний час за окремим графіком, складеним кафедрою.

Завдання виконує кожен здобувач шляхом підготовки творчої роботи у вигляді реферату з презентацією згідно із рекомендованою тематикою поданою нижче згідно свого порядкового номеру в журналі. Реферат – це завершена теоретична робота з конкретної проблематики (теми) в межах навчальної програми курсу. Реферат виконується здобувачем самостійно при консультуванні викладачем. Оформляється за стандартним зразком і подається викладачу за два тижні до екзамену. Захист завдання шляхом усного звіту здобувача з підготовкою та оформлення презентації.

Ось основні вимоги до оформлення:

Загальні вимоги: **Обсяг:** 10 сторінок основного тексту (без урахування титульного аркуша, змісту, списку літератури та додатків). **Шрифт:** Times New Roman, розмір шрифту – 14. **Міжрядковий інтервал:** 1.5. **Поля:** Верхнє і нижнє – 20 мм, лівє – 30 мм, правє – 10 мм. **Вирівнювання тексту:** По ширині. **Нумерація сторінок:** Зверху в правому куті, починаючи з другої сторінки (титульний лист не нумерується).

Структура реферату: **Титульний аркуш** (Назва закладу вищої освіти. Назва факультету та кафедри. Назва реферату. Прізвище, ім'я, по батькові автора. Науковий керівник. Місто і рік.). **Зміст** (Включає назви розділів роботи з вказанням сторінок). **Вступ** (Обґрунтування актуальності теми, мета і завдання роботи, методи дослідження, структура реферату). **Основна частина** (Складається з кількох розділів, кожен з яких має чітку назву та структуру). **Теоретичний аналіз:** (Огляд наукових джерел, обґрунтування проблеми). **Аналіз досліджень:** (Може включати огляд практичних прикладів або даних, якщо це передбачено темою). **Висновки** (Короткий підсумок результатів дослідження, висновки щодо вирішення проблеми, рекомендації). **Список використаних джерел** (Оформлюється відповідно до стандартів (ДСТУ або міжнародні стилі – АРА, MLA тощо). Джерела подаються в алфавітному порядку). **Додатки** (за необхідності) (Таблиці, графіки, схеми, які є додатковими до тексту реферату).

Оформлення цитат і посилань: **Прямі цитати:** Обов'язково в лапках з посиланням на джерело. **Непрямі цитати (парафраз):** Обов'язково з посиланням на джерело. **Оформлення посилань:** В тексті через квадратні дужки або за допомогою підрядкових приміток, відповідно до обраного стандарту (наприклад, [1, с. 25] або (Автор, рік)).

Оформлення ілюстрацій, таблиць і схем: **Таблиці:** Нумеруються та мають заголовок зверху («Таблиця 1 – Назва»). **Ілюстрації** (схеми, графіки): Нумеруються та підписуються під зображенням («Рисунок 1 – Назва»). Ілюстрації та таблиці повинні бути згадані в тексті реферату.

№ з/п	Тематика рефератів
1.	Зв'язки педагогічної компаративістики з іншими науками

2.	Сутність порівняльно-педагогічного дослідження, його методологічна основа
3.	Розвиток педагогічної компаративістики в ХХ столітті
4.	Теорії формальної і матеріальної освіти
5.	Ідея координації форм дошкільної освіти
6.	Розвиток самостійних галузей педагогіки
7.	Гуманітаризація сучасної освіти
8.	Порівняння системи дошкільної освіти Великої Британії та України: цілі, зміст, методи і форми
9.	ЗДО США та України: порівняльний аналіз цілей, змісту, методів і форм
10.	ЗДО Німеччини та України: порівняльний аналіз цілей, змісту, методів і форм
11.	ЗДО Франції та України: порівняльний аналіз цілей, змісту, методів і форм
12.	ЗДО Японії та України: порівняльний аналіз цілей, змісту, методів і форм
13.	Порівняння системи дошкільної освіти в Україні та Фінляндії: проаналізуйте роль вихователя в освітньому процесі
14.	Дошкільна освіта в Україні та Південній Кореї
15.	Особливості дошкільної освіти в Україні та Канаді: дослідження підходів до інтеграції інклюзивної освіти у ЗДО
16.	Порівняння українських ЗДО з системою дошкільної освіти в Італії
17.	Підходи до фізичного виховання в ЗДО України та Швеції: аналіз ставлення до здоров'я та фізичного розвитку дітей
18.	Дошкільна освіта в Україні та Сінгапурі: порівняйте методи розвитку критичного мислення та творчих здібностей у ЗДО
19.	Різниця у системах виховання дітей в Україні та Нідерландах: дослідження заохочення дітей до самостійного здобуття знань
20.	Порівняння освіти в ЗДО України та Австралії: роль технологій та цифрових інструментів в освітньому процесі
21.	Україна та Південна Африка: дослідження підходів до мультикультурної освіти та інтеграції учнів різних національностей у ЗДО
22.	Освітній процес у дошкільній освіті України та Індії: суть та порівняння

2. ТРЕНІНГ з дисципліни «Педагогічна компаративістика» (6 год)

Завдання для проведення тренінгу (на вибір здобувача освіти):

Розробка та проведення цих завдань допоможуть здобувачам освіти не тільки теоретично, а й практично зрозуміти аспекти реалізації педагогічної компаративістики. Кроки реалізації завдання – на особистий розсуд здобувача.

Завдання 1. Порівняльний аналіз освітніх систем двох країн

Опис: оберіть дві країни з різних регіонів світу та проведіть порівняльний аналіз їх дошкільних освітніх систем. Включіть етапи виховання, методи навчання, роль держави в освіті. Підготуйте та проведіть обговорення, у якому зробіть висновки про переваги та недоліки кожної системи.

Завдання 2. Розробка заняття за іноземним підходом

Опис: ознайомтесь з освітньою методикою певної країни (наприклад, фінською системою). Розробіть власне заняття або міні-програму на основі цієї методики, адаптовану до українського контексту. Презентуйте свою розробку у групі або напишіть звіт, як ця методика може бути впроваджена в місцеву освіту.

Завдання 3. Кейс-стаді: реформи дошкільної освіти в історичному контексті

Опис: виберіть освітню реформу, що відбулася в минулому столітті в одній з країн світу.

Досліджуйте, як вона вплинула на систему дошкільної освіти та суспільство загалом. Підготуйте презентацію про контекст реформи, основні зміни та їх вплив.

Завдання 4. Дослідження міжнародних освітніх рейтингів

Опис: проаналізуйте рейтинги якості освіти (наприклад, PISA, QS World University Rankings) у різних країнах. Визначте, які фактори найбільше впливають на високі результати країн. Створіть звіт із рекомендаціями для покращення освіти в Україні на основі отриманих даних.

Завдання 5. Творчий проект: освітні системи майбутнього

Опис: сформулюйте власну концепцію дошкільної освітньої системи майбутнього, базуючись на найкращих міжнародних практиках. Опишіть її структуру, принципи розвитку та виховання, технології та підхід до здобувачів освіти. Оформіть свою концепцію у вигляді есе або презентації з візуальними матеріалами.

3. Методи навчання

В освітньому процесі застосовуються: лекції; практичні заняття; індивідуальні заняття; виконання творчих завдань під керівництвом викладача та самостійно; виконання завдань з тренінгу.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю.

В процесі вивчення дисципліни «Педагогічна компаративістика» використовують наступні методи оцінювання навчальної роботи здобувача освіти за 100-бальною шкалою:

- поточне опитування;
- оцінювання виконання змістового модульного контролю;
- оцінювання виконання тренінгу;
- оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти;
- підсумковий екзамен.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Педагогічна компаративістика» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання*	Модульний контроль 1	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час опитування на кожному практичному занятті	Модульна контрольна робота (теми 1-10)	Оцінка за виконане завдання	Оцінка за виконане завдання	Теоретико-практичне питання 1 – макс. 50 балів Теоретико-практичне питання 2 – макс. 50 балів

* Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих під час занять (кожен здобувач має бути оцінений кожного практичного заняття). Пропуски практичних занять обов'язково відпрацьовуються в години консультацій, в іншому випадку вони вважаються оцінкою «0» та враховуються при визначенні середнього

арифметичного. Для здобувачів, які навчаються за індивідуальним графіком, поточне оцінювання проводиться під час консультацій та шляхом виконання завдань в системі Moodle.

** Модульна контрольна робота проводиться у вигляді письмової роботи і складається з двох теоретико-практичних питань. Оцінка за модульну контрольну роботу визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання модульних завдань.

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ЄКТС
90–100	“Відмінно”	A (відмінно)
85–89	“Добре”	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	“Задовільно”	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	“Незадовільно”	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
01–34		F (незадовільно з обов’язковим повторним курсом)

10. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№ п/п	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проєктор Epson EB-505 (1 шт.), рік виготовлення – 2018, рік ведення в експлуатацію – 2019 Екран проєкційний BRYAN 2:1,5 (1 шт.)	1-12
2.	Ноутбук (Базове програмне забезпечення: ОС Windows 10 – згідно з ліцензією Microsoft IT Academy та Microsoft DreamSpark for Students; Програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office, телекомунікаційне програмне забезпечення (Opera, Google Chrome, Firefox).	1-12
3.	Фліпчарт	1-12

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Томашевська-Прядун С. О. 2012. Роль батьківського та педагогічного колективів дошкільних навчальних закладів у процесі виховання дітей в Японії. *Науки. Теорія і практика: збірник*. Познань, 2010. С. 13–18.
2. Канарова О.В., Нікіренко А. Ю. Сучасні системи дошкільної освіти в Україні та за кордоном. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2022. № 82. С.51–56.
3. Галус О.М., Шапошнікова Л.М. Порівняльна педагогіка. К. : Вища школа, 2006. 216 с.
4. Іванова В. 2019. Етапи становлення і розвиток дошкільної освіти у Сполученому Королівстві Великої Британії та Північній Ірландії. *Освітній простір України*. № 17. С. 193–204.
5. Педагогічна компаративістика – 2015: трансформації в освіті зарубіжжя та український контекст: матеріали наук.-практ семінару (Київ, 11 червня 2015 р.) / Ін-т педагогіки НАПН України / За заг. ред О.І. Локшиної. К.: Педагогічна думка, 2015. 288 с.
6. Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта – 2022: виклики і перспективи в умовах турбулентності світу: матеріали VI Міжнародної наукової конференції (Київ, 4 листопада 2022 р.) / Ін-т педагогіки НАПН України ; за заг. ред О.І. Локшиної. Київ–Тернопіль : Крок, 2022. 296 с.

7. Матюхіна В. Г., Богданець-Білоskalенко Н. І. Практика дошкільного виховання у Великій Британії, Франції, Німеччині та Італії. *The 4 th International scientific and practical conference—Priority directions of science and technology development* (December 20-22, 2020). SPC—Sci-conf. com. ual, Kyiv, Ukraine. 2020. P. 702–708.

8. Порівняльна педагогіка: методологічні орієнтири українських компаративістів: хрестоматія / упорядн. О.І. Локшина. К.: Педагогічна думка, 2015. 176 с.

9. Садова Н. Періоди розвитку порівняльної педагогіки як науки у зарубіжній педагогічній думці. *Педагогічні науки*. 2016. № 66–67. С. 216–220.

10. Сисоєва С.О., Кристопчук Т.Є. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика : навчальний посібник / Київський університет імені Бориса Грінченка. Рівне : Овід, 2012. 352 с.

11. Смірнов М. М., Жорник В. В. Сучасна система освіти у Франції. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2018. № 19 (59). Т. 1. С. 7–10.

12. Хало З. П. Інтелектуальний розвиток дитини у системі дошкільного виховання Німеччини: дис.. к-та пед. наук. Дрогобиц. держ. пед. ун-т ім. І. Франка. Дрогобич, 2009. 245 с.

13. Хобта М. В., Бармашина Л. М.. Історичні передумови організації середовища дитячих дошкільних закладів. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. № 31. С. 99–107.

14. Чепіль М. М. Порівняльна педагогіка: навч. посіб. К. : Академвидав, 2014. 216 с

15. Танько Т., Тарарак Н. Система дошкільної освіти в США: ретроспективний аналіз. *Методологія сучасних наукових досліджень : зб. наук. пр. за результатами XIX Міжнар. наук.-практ. конф., Харків, 23–24 лют. 2023 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; за заг. ред. К. Юр'євої. Харків : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2023. С. 427–431.*

ДОДАТКОВІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ:

1. Історії ТСН. Рецепти росту: самостійність, любов до природи та жодного цукру – як виховують у Данії / ТСН. YouTube. URL: https://youtu.be/fCa0juyCmnl?si=x-zX-v6_YtAy2nwP
2. Історії ТСН. Рецепти росту: як виховують маленьких громадян французи / ТСН. YouTube. URL: https://youtu.be/BA0Ssv_FwDo?si=WpCnIdvulx--TJpd
3. Історії ТСН. Рецепти росту: релігійність і корисні звички – як поляки виховують своїх дітей / ТСН. YouTube. URL: <https://youtu.be/2e11d-RUW3g?si=JPMbvtYVv1MS2Ak4>
4. Історії ТСН. Рецепти росту: як у садках Південної Кореї борються з трудоголізмом / ТСН. YouTube. URL: <https://youtu.be/6SFawLTly5k?si=ij42PQXaD24WcKDs>
5. Історії ТСН. Рецепти росту: ні насиллю над дітьми і гендерно-нейтральні садочки – чим вражає Швеція трудоголізмом / ТСН. YouTube. URL: <https://youtu.be/RiYoVa45EFI?si=bh3z9TReikMTMr81>